

— ❁ СПИСАНИЕ ЗА ДЪЦА ❁ —

Синчець.

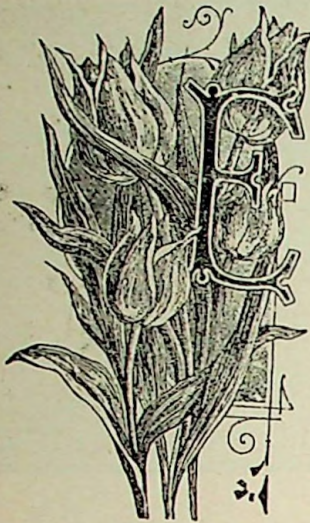
Хубаво си цвѣте мило,
 Хубаво, напето,
 Имашъ ти очички сини
 Сжщо катъ небето.

— о —

Всрѣдъ полята, всрѣдъ горитѣ
 Волно ти вирѣшъ,
 Съ слънцето се разговаряшъ,
 Сладки пѣсни пѣшъ!

На момитѣ, на дѣцата
 Се усмихвашъ леко,
 И ги канишъ и ги викашъ
 Още отдалеко.

Люб. Бобевски.

Най-милото на свѣта.

динъ бѣденъ работникъ ималъ седемъ дѣца. Денонощно се трудилъ за да прѣхрани многобройното си сѣмейство.

Единъ день работникътъ получилъ писмо отъ голѣмия си братъ съ слѣдното съдържание:

„Мили ми братко,

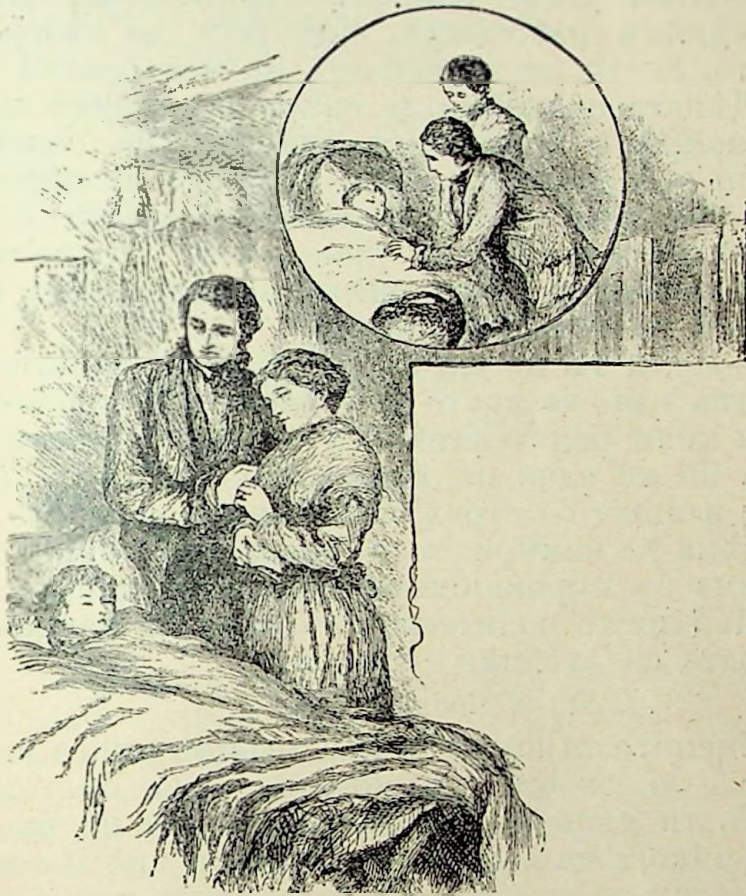
Азъ имамъ силно желание да дойде нѣкой отъ моитѣ близки да живѣе при мене. Зная, че ти имашъ седемъ дѣца и си много богатъ и щастливъ отъ къмъ тази страна; ала зная сжщо тѣй, че ти си много бѣденъ и едва прѣхранвашъ дѣцата си. Отъ къмъ дѣца азъ съмъ нещастенъ, защото нѣмамъ ни едно; но отъ друга страна — азъ имамъ голѣмо богатство, което нѣма за кого да харча. Ето защо, моля те, бждете тѣй добри съ снахата, да ми дадете едно отъ дѣцата си, което ще гледамъ като мое дѣте.

Освѣнъ това азъ ще ти изпращамъ редовно всѣки мѣсець пари, за да подѣржашъ останалитѣ си дѣца.

Съ поздравъ, твой братъ: *Андрей“.*

Работникътъ и жена му прочели нѣколко пжти писмото и започнали да се гледатъ съ насълзени очи. Слѣдъ дълго малчане бащата про-

думалъ: „Наистина, това е едно голѣмо щастие за насъ, което мъчно се срѣща по свѣта. Но да си дадешъ на хората едното дѣте и това е още по-рѣдко нѣщо“.

Цѣли два часа родителитѣ стоели неподвижни съ писмото въ рѣка. Най-послѣ жената казала:

—Виждамъ мъжо, че всички у дома сме съ кърпени дрехи и обуца, които не можемъ да

промѣнимъ на двѣтъ години веднажъ; а гозба ядемъ само по голѣмитѣ праздници. По тази причина азъ съмъ съгласна да му дадемъ едно отъ дѣцата си.

— Нека бжде споредъ твоята воля, казалъ очудениятъ работникъ. Ела сега да изберешъ дѣтето, което ще изпратимъ на моя братъ!

Дѣцата спокойно си спѣли на своитѣ легла. Най-напрѣдъ родителитѣ отишли при бозайничето и се надвѣсили надъ нѣжното му лице.

— Не, това не е за даване, защото е още малко! и тихо отишли при двѣтъ четире-годишни близачета, които спѣли на едно легло, прѣгърнати като малки агънца.

— Не, и тѣ не сж за изпращане, защото ще тжжатъ едно за друго като близаци, прошепнали си тихо родителитѣ. Тѣ изредили всичкитѣ дѣца, но ни едно не прѣжалили, за да го подарятъ; защото се страхували, че въ неговата къща нѣма да намѣри тази родителска обичъ, която има въ сиромашката бащинска къща.

Най-послѣ родителитѣ рѣшили да изпратятъ на брата си слѣдния отговоръ:

Любезни брате,

Писмото ти получихме и твърдѣ много благодаримъ за твоео милосърдие. Ала съ голѣма скърбъ ти явяваме, че желанието ти не ще можемъ никога да изпълнимъ, защото много е мъчно за едни родители да се раздѣлятъ отъ своето дѣте и да го подарятъ на другико. Ако желасшъ да помогнешъ на бѣдния си братъ, можешъ да подържашъ голѣмия ни синъ въ нѣкое занаятчийско училище, но не съ условие да ти го подаримъ.

Съ почит. твой братъ *Атанасъ.*

Въ клѣтката.

Охъ, дѣте, недѣй ме бърка,
И недѣй ми струва зло,
Тукъ не може да се хвърка,
Доста ми е туй тегло

Ти желашъ азъ да пѣя,
Ала тукъ не се живѣй,
И не знаешъ, че жалѣя
Кой ли пѣкъ въ тъмница пѣй?

За свободата си плача
И за китната гора ,
Ахъ, недѣй ме ти закача,
Азъ наскоро ще умра.

В. Ив. Стояновъ.

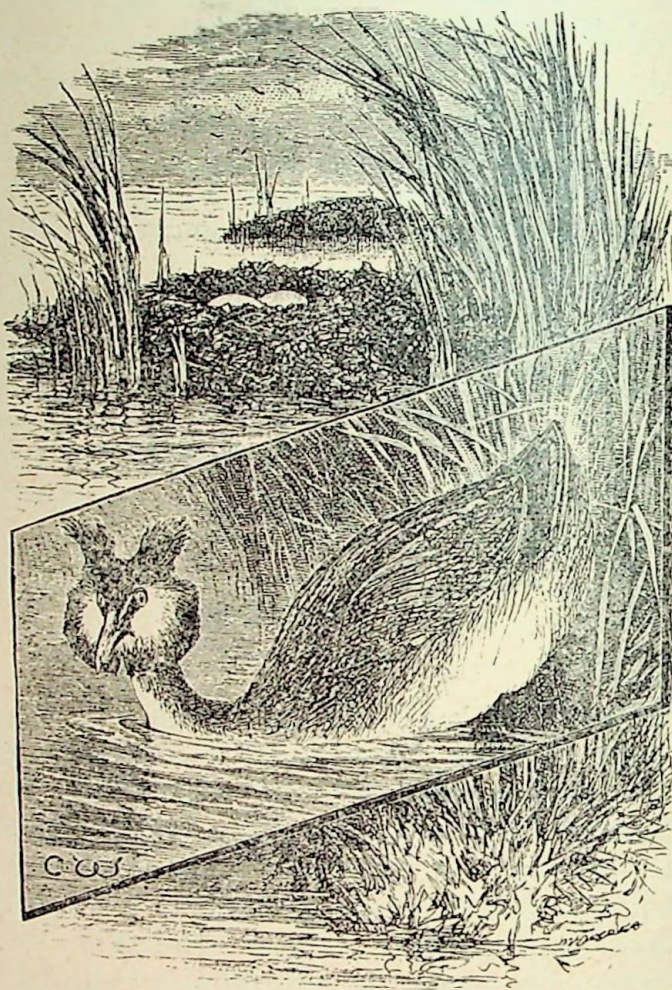

Гмурецъ.

Гмурецътъ има малка глава съ продълговатата шийка. Тѣлото му е валчесто, краката кжси и обрали съ пера до колѣнѣтъ. Той има правъ клюнъ, остъръ и дълъгъ. Цвѣтътъ на перошината по гърба е кафявъ, а по корема и гушата—бѣлъ съ сръбъренъ блѣсъкъ. На главата си има дълга перошина, която прилича на рога. Най-красивата частъ на гмуреца е гушата. Около нея има дълги пера, които гмурецътъ ту свива по дължината на шията, ту разпуца въ видъ на вѣтрило и тогава той е най-приятенъ за гледане.

Гмурцитѣ живѣятъ на голѣми стада по бла-

тата и езерата. Намиратъ се на много мѣста изъ България. Въ края на есенъта прѣлѣтватъ въ топлитѣ страни и на пролѣтъ дохаждатъ у насъ. Гивъздата си правятъ близо до брѣга отъ суха

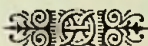

трѣва, листа и клонки замазани съ тиня. Тѣ ги правятъ много искусно и стоятъ надъ водата като лодка. На пролѣтъ женскиятъ гмурецъ снася отъ 3—7 яйца. Щомъ се излюпятъ пиленцата,

веднага се гуркатъ въ водата. Когато искатъ да си починатъ, тѣ се качватъ на гърба на майка си и тя съ голѣма радостъ ги забавлява: ту се клатушка като лодка, ту потъне въ водата, а тѣ останатъ оплашени отгорѣ, ту съ голѣма бързина ги носи далече изъ блатото. . . .

Гмурцитѣ живѣятъ постоянно въ водата, затова сѣ най-искуснитѣ плавателни птици. На земята трудно ходятъ. Тѣ се хранятъ съ малки рибки, червей, хайверъ, плужеци и др. водни насѣкоми.

Гмурцитѣ ги биятъ и отъ тѣхната кожа на корема правятъ *маншони**), защото не пропусчатъ водата.

Глупави селяни.

(Приказка).

Едно врѣме имало едно село, на което хората биле много глупави. За тѣзи селяне дълго врѣме се приказвало, а приказва се още и сега. Тукъ ние ще разкажемъ нѣколко случки изъ тѣхния животъ.

I.

Една лѣтна вечеръ селянетѣ се събрали на мегданя. Небето било облачно. Само сегизъ—тогизъ надничалъ мѣсечко отъ крайчеца на нѣкой облакъ и пакъ се скривалъ. По едно врѣме, току що показалъ той засмѣното си лице, селянетѣ погледнали на него. Не минало много и той се скрилъ задъ облакъ. Тогава единъ отъ селянетѣ извикалъ :

*) Коего зимѣ момчетата носятъ, за да си топятъ ржицѣ.

— Знаете ли що? — Мѣсецътъ ни откраднаха селянетъ отъ близкото село, трѣбва да отидемъ да си го вземемъ назадъ!

Всички го послушали. Едни отъ тѣхъ грабнали лопати, мотики, други—търнакопи, коси, колове, трети—вила, сърпове и така въоръжени тръгнаха да си отнематъ мѣсеца.

Като дошли до срѣдъ пѣтя, мѣсецътъ се показалъ отново.

— Ахъ, ето, гледайте,—викналъ онзи селянинъ, който пръвъ казалъ, че имъ откраднаха мѣсеца—селянетъ ни видѣли, уплашили си и ни пуствали мѣсеца!

Всички се върнали радстни въ селото си.

II.

Дѣтето на единъ отъ тѣзи селяне си пѣхнало ржката въ едно гърне съ орѣхи. Страбчило то една шепа, но не могло да я извади, защото уста та на гърнето била тѣсна. Дѣтето почнало да плаче и родителитъ му дошле на помощъ. Но и тѣ, като глупави, не знаели какъ да му помогнатъ!

Повикали съсѣдитъ си, съсѣдитъ имъ—тѣхнитъ съсѣди и по този начинъ се събрали всичкитъ саяни у тѣхъ. Всички се чудели и мислили, какъ да помогнатъ на нещастното дѣте. Най-сетнѣ рѣшили да му отрѣжатъ ржката.

Случайно по пѣтя минавали, селянинъ отъ друго село. Видѣлъ той навалицата и влѣзълъ при тѣхъ. Приближилъ се до дѣтето и попиталъ що има. Казали му. Засмѣлъ се той и рекълъ:

— Нима сте толкова прости, — толкози луди? ! . . . Защо ще отрежете ржката на дѣтето, когато има леснина. . . Нека дѣтето пустне орѣхитъ и тогава безъ мѣжа ще си извади ржката!..

— Истина, така е,—извикали очуденитѣ селяни. Ако не бѣше ти, дѣтето щѣше да остане безъ рѣжа.

Храброто куче.

Малката Лиза остана сама въ къщи. Нейнитѣ родители отишли на разходка. Тя си играела весело съ играчкитѣ си.

Нареждала куклитѣ като ученички, а тя става-
ла тѣхна учителка. Задавала имѣ разни въпрос-
чета и слѣдѣ малко тя сама отговаряла заради
тѣхъ.

Слѣдѣ тази игра Лиза захванала друга. Тя у-
ловила най-голѣмата кукла и почнала да играе и
скача изъ стаята. .. Колко весела и сладка игра!

Но при скачането случайно отворила капа-
чето на прѣстената соба. Вжтрѣ имало задиме-
ни вжглища. Щомъ влѣзълъ въздухъ, вжглища-
та избухнали и голѣмъ пламъкъ излѣзълъ изъ
собата. Лиза се оплашила, изпищѣла силно и па-
днала до собата. Пламкѣтъ излизалъ на огнени
езици и всѣка минута застрашавалъ да изгори
нещастната Лиза!

Отъ силния писъкъ тѣхното голѣмо куче
влѣзло въ стаята. То разбрало опасността за мо-
миченцето и веднага го дига за дрешката и го
отвлича вънъ на двора.

Благодарение на това храбро куче, Лиза би-
за спасена.

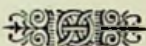
Ж Ъ Т В А Р И.

Тихо врѣме, слънце грѣе,
Ниви се жълтѣятъ, —
Вредъ въ полето жътваритѣ
Жънатъ, пѣсни пѣятъ.

Мже, жени, пригърбени
Сърповетѣ мѣтатъ —
Едри снопи въ равни ниви
Кат' трупове падатъ.

Хладъ повѣе — буйно жито
Тихо се люлѣе;
А пѣсенъта на жътвари
Надалечъ се лѣе.

Ив. Бопевъ.

Съ главата на долу.

сѣвки отъ насъ е виждалъ лѣтно
врѣме, надвечеръ, въ сѣвчеста-
та градина да прѣхвъркватъ едни
малки животни безъ да изда-
ватъ нѣкакъвъ шумъ. Тѣзи бър-
зокрили животни сж прилѣпи.
Мнозина се страхуватъ отъ при-
лѣпитѣ като отъ нѣкой опасенъ звѣръ; защото
не знаятъ, че тѣ сж съвсѣмъ безвръдни за че-
ловѣка и за домашнитѣ му животни.

Прилѣпитѣ сж опасни само за мухитѣ и ко-
маритѣ, които гълтатъ лакомо по нѣколко сто-
тици, догдѣто се нахранятъ.

Прилѣпитѣ хвърчатъ безъ шумъ, защото тѣ-
лото имъ е покрито съ нѣжни косъмчета, които
приличатъ на кадифе. Тѣ хвърчатъ бърже, за-
щото крилѣтѣ имъ сж много жилави и силни.

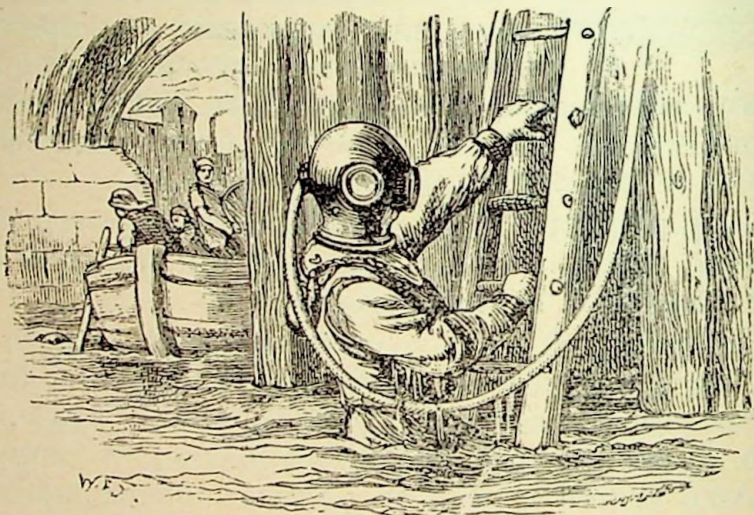
Азъ пъкъ съмъ се чудилъ повече на тѣх-
ния сънъ. Отъ сутринъ до вечеръ всички при-
лѣпи спатъ овиснали съ глава на долу. Тѣ се
закачватъ на нѣкой греда или на нѣкой клонъ
и спатъ дълбокъ сънъ. Но най-много съмъ се

чудилъ какъ могатъ да прѣкаратъ въ таково положение зимния си сънъ.

Често пѣти съмъ се запитвалъ: „Какво ли би се случило съ челоуѣка, ако го овиснатъ да спи съ глава надолу за наказание“?

Водолазъ.

Ученитѣ хора се трудятъ да знаятъ навсѣкждѣ какво има: какво се намира високо въ небесата, какво се крие дълбоко въ земята, какво живѣе въ голѣмитѣ морета и океани. . . . Но до

скоро за тѣхъ бѣ непознато морското джно! Благодарение на прочутиятъ американецъ *Вилъ Филипъ* сега вече можемъ свободно да ходимъ и

разглеждаме дъното на моретата и океанитѣ. Това можемъ да направимъ съ *Водолаза*. Но най-

много той служи за изваждане стока, пари, скъпоцѣности, които сѣ потънали при разбиването на паракоритѣ.

Водолазътъ има форма на звънецъ

съ четвъртити стѣни. Той е направенъ отъ желѣзо, за да може лесно да потъва въ водата. Вътрѣ има наредени полички за хората, до които

достига водата, а на горѣ е свободно. Въздухътъ се прѣчиства съ едни трѣби, които излизатъ надъ морето.

Ето какъ си служатъ съ водолаза: Тѣ го спущатъ съ желѣзни вериги близо до дѣното на морето. Плавачътъ, който ще ходи изъ дѣното, облича гумена дреха. За да може да вижда, турени сж дебелы стѣкла; а за дишане има една трѣба, прѣзъ която влиза чистъ въздухъ. Сега вече свободно ходи и изважда пропадналитѣ нѣща.

Единъ притежателъ на потѣналъ параходъ се съгласилъ да плати на едни плавачи 25 хиляди лева, за да извадятъ потѣналата стока и скж поцѣности. Плавачитѣ се съгласили и само въ единъ день извадили стока за 75 хиляди лева.

Други плавачи намѣрили потѣналъ старъ испански параходъ. Слѣдъ като разтѣрсили изъ вжтрѣ, намѣрили парчета злато наредени едно върху друго.

Въ 1869 година единъ параходъ се ударилъ въ канаритѣ близо до *Шанхай* (Китай). Хората се спасили, а парахода потѣналъ въ най опасното мѣсто. Въ него имало злато за единъ милионъ и 250 хиляди лева. Капитанинтъ на парахода отишелъ въ Англия и условилъ най-искуснитѣ плавачи. Тѣ се върнали въ Шанхай и слѣдъ много тѣрсене намѣрили потѣналия параходъ. Спустинали се съ водолаза и сполучили да намѣратъ стаята, гдѣто е било златото. Слѣдъ голѣми трудности най-послѣ извадили всичкото злато.

Единъ плавачъ разказва, че рибитѣ се много възмущавали отъ тѣхното присѣствие. Даже нѣкои отъ тѣхъ се хвъртали и се почвала борба

по-между имъ. Веднажъ една голѣма риба го нападнала, защото развалилъ нейното гнѣздо. Настанало силно сборичкване. Благодарение на голѣмия чукъ, той е можалъ да се спаси. Съ единъ ударъ въ главата умъртвилъ опасната риба.

Рибарчето.

Шуми рѣката, прѣска талази,
Струи хладни се вълнуватъ —
Рибарче мило водата гази,
Сребристи капки го милуватъ.

Тукъ пѣни се, изпуща пѣна,
Клокоче съ трѣсъкѣ, бѣсно лудува,
Тамъ гледа нѣжно, чудно засмѣно;
Едва се пѣсень глуха зачува.

Рибарче мрѣница — догонва в' рѣчица.

То пакъ затикне кошникъ въ трѣваци,
Съ усмивка блага се тихо навежда
И гледа-бѣда!-Пакъ въ други трѣваци
Дочаква.—Има ощъ надѣжда . . .

—Дѣте, що чинишъ въ рѣката ?

Бѣда ли тебе тука изпрати?—

Запита старецъ—прѣбитъ въ краката
И спрѣ! . . . —Ехъ, дѣдо,—зина дѣтето,

—Майка ми горкана—въ неволя остана!

Тя болна е, пѣкъ искамъ да живѣе,
Човѣци много,—а никой не помага,
И гледамъ какъ горчиви сълзи лѣе,
Какъ мжчи се тя, охка и страда. . .

Бѣда! А помощъ милъ дѣдо, нѣма,

Ржка за милость не се подлага. . .

И азъ—съ тазъ дрипава примѣна

По цѣлъ день въ трудъ диря награда! . .

И старецътъ вече—отмина далече.

Рибарче мило водата гази,
Сребристи капки го милуватъ;
Тя пѣни се, прѣска талази—
Сънливи клони лице му цѣлуватъ. . .

Далечъ е брѣгътъ. Шуми водата,—
Тука хвѣрля се, бѣсно протича;
Нагазва рибарче—но пада въ рѣката,
Надолѣ бързо тя го отвлича. . .

Майка му горкана—сама пакъ остана.

Хр. Боневъ.

Сиромахъ.

Вървѣхъ безгриженъ изъ широкитѣ улици на града. Тамъ на една жгълъ, дѣто се прѣсичатъ двѣ улици, седи изнемоощѣлъ старецъ. Протѣга той костелива рѣка за милостиня и жално оплаква своята зла участъ.

Приблжихъ се до него и веднага дигна очи къмъ мене и започна своята тиха и жална молба: — „Дайте за Бога, помогнѣте на нещастния слѣпецъ“

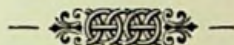
Спрѣхъ се за малко дордѣ отворя кесията и да му хвѣрля една монета. Но азъ забравихъ за кесията, защото очитѣ ми и душата ми бѣха погълнати отъ вѣнкашния изгледъ на просека. Очи изпити и червени, посинѣли устни, изпокжсани дрипи,—всичко това му придаваше такъвъ грозенъ изгледъ, че всѣки би си помислилъ, какво той не е човѣкъ а най-нещастното животно на земята.

Слѣдъ малко се опомнихъ и почнахъ да тър

ся кесията си. Но, уви! този път съмъ я забравилъ въ другитѣ си дрехи и азъ засрамено взехъ да го гледамъ въ очитѣ. Чудѣхъ се какъ да се извиня за измамата, която му причини моето спиране.

Най-послѣ уловихъ му костеливата ржка и казахъ: „Прощавай нещастний *братко*, че ще те замина безъ помощъ, защото съ себе си нищо не нося“! . . . А той се усмихна радостно, стисна ми прѣститѣ и каза: „И на това благодаря, щастливий *братко*, защото и *добритѣ думи* сж една милостиня“.

Слѣдъ тия думи на слѣпеца азъ продължихъ пжтя си и ми се струваше, че и азъ приехъ милостиня отъ него.

При агънцата.

Ази вардя агънцата,
Пазя ги да не побѣгнатъ
Пъкъ Еленка и Василчо
Малко нека си полегнатъ:

Че се днеска умориха
По полето да ги гонятъ,
А слѣдъ малко ще пристигне
Да ги земе тате съ коньтъ.

Нѣма, нѣма да побѣгнатъ:
Тъй ще ги прѣгърна двѣтъ;

Пъкъ, Еленке и Василчо,
Вий си двама полегнѣте!

Че довечера у дома
Татя ние ще помолимъ,
Та за утрѣшния празникъ
Баръ едного да заколимъ.

Ц. Калчевъ.

БЪЛОГРАДЧИСКИТЪ СКАЛИ.

Ето още една прѣлестъ въ нашето Отечество! . . . Една хубостъ, която не може

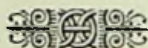

да не се спомене въ страницитѣ на „Младина“.
Бѣлоградчискиѣ скали, съ своята живо-

писностъ, сж очудвали всѣки пѣтникъ. Въ неговата душа сж оставяли дълбоки и незабравими спомени. . . . Той желае всѣкога да се намира при тѣхъ и вѣчно да имъ се любува. . . Тѣхната хубостъ е извѣстна и на чужденцитѣ. Ето какъ ги описва единъ чужденецъ:

„Мѣсечината току-що бѣ изгрѣла. Прѣдъ читѣ ни се разкри величествена гледка. Тя освѣти най-чудната хубостъ—Бѣлоградчискитѣ скали. Като тѣхъ нѣма другадѣ! Прѣдъ насъ се прѣдстави едно море отъ скали, които достигатъ на височина до 200 метра. Тѣ сж назжбени и образуватъ различни фигури: едни приличатъ на кули и палати, други на кораби, човѣци и разни животни. На човѣка се струва, че се намира въ нѣкоя панорама!“

До тѣзи скали се намира градеца *Бѣлоградчикъ* и затова носятъ неговото име. Тѣ иматъ посока на сѣверо-изтокъ и образуватъ едно дефиле дълго 4 километра. Прѣзъ него минава шосето за Ломъ. Тукъ гледката е най-приятна: на една страна се зеленѣятъ малки ливади, на друга—гжсти горички, на трета—виждашъ червени сипеи, а отъ горѣ на тѣхъ, стърчатъ като корони, голитѣ скали!

Рѣчица.

Прѣзь полянка се рѣчица
Вие, лжкатуши,
Съ бистритѣ си струи често
Черпи много души.

Пжтникъ ли е прашенъ, моренъ
Тя ще го отбие,
Да почине, да отдъхне —
Слѣдъ това да пие.

А овчарче лудо, младо
Свойто стадо тлъсто
Го подкарва съ медна свирка,
Весело, чевръсто.

На рѣчицата студена,
Подъ върбата стара,
Спира го да пие, сетнѣ
Съ пѣсни го подкара.

А дѣвойче жъдно, потно.
Хубаво, напето
Тукъ пристига отъ селото
Прѣко, прѣзь полето.

У водитѣ ѝ прозрачни —
Сжщо огледало —
Вижда свойтѣ черни очи,
Личице си бѣло

Устнитѣ си то наквасва,
Бузкитѣ омива
И по сжщи пжть обратно
То си пакъ отива.

Л. Бобевски.

1. ПОЛЗАТА ОТЪ ПТИЦИТЪ.

Лъстовичката се храни съ голѣмо количество мушици.

Синигерътъ носи на малкитѣ си всѣки день по стотини гжсеници.

Червено-опашката, която била затворена въ една стая, погълнала 600 мухи въ единъ часъ.

Кукумявката изтрѣбва много нощни пеперуди.

Свракати унищожаватъ всѣкакви насѣкоми по дърветата.

Щъркелътъ се храни съ влѣчуги.

Соколътъ изяда за една година не по-малко отъ 300 плѣхове, мишки и къртици.

Редакторъ Н. Гайтанджиевъ.

Издава — Научното дружество „Отецъ Паусий“ — Казанлъкъ

Брѣно № 8

„Първиятъ гроздь“

На училище.

Хайде, хайде къмъ школото
Бързо да вървимъ:
Всички дружно за наука
Тамъ да се явимъ.

Ей, звънецътъ вече дрънка
И подканва намъ:
Всѣкой книжкитѣ да вземе
И да въви тамъ.

Умъ и знане да сдобне
Въ тоя храмъ свещенъ,
И да стане човѣкъ умненъ,
Богатъ, просвѣтенъ.

Хайде, хайде къмъ школото
Дружно да вървимъ,
За наука, намъ просвѣта,
Тамъ да се явимъ.

с. Кр. — Бунаръ.

К. Поповъ.

— ❁ СПИСАНИЕ ЗА ДЪЦА ❁ —

Азъ обичамъ!

Азъ обичамъ те земя,
 Дѣ в' млади́ни съмъ игралъ;
 Азъ обичамъ ви поля,
 Зарадъ вашитѣ цвѣтя!

Тамъ поточето шурти,
 Сладостно безъ спиртъ,—
 Колко пѣти ний сами
 Правихме си виръ!

Азъ обичамъ те, с лѣсъ —
 Горделивъ и старъ;
 Въ тебъ се скитамъ пролѣтесъ,
 Ти си мой другаръ!

Хр. Боневъ.